

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 5.5.2011
COM(2011) 249 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Доклад относно междинната оценка на програма „Основни права и гражданство“
за периода 2007—2013 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	2
Програмата.....	2
Видове дейности, подкрепяни от програмата	3
Изпълнение на програмата ОПГ	4
Междинната оценка	7
Уместност на програмата ОПГ	7
Ефективност на програмата ОПГ	9
Ефикасност на програмата ОПГ	11
Устойчивост на програмата ОПГ	12
Препоръки.....	12
По-прецизно насочване към приоритетите на политиките на ЕС.....	12
Насочване на усилията към проекти със силно европейско измерение	13
Постигане на равномерно участие в програмата ОПГ	13
По-ефикасно управление на програмата ОПГ	13
По-добро разпространение и използване на резултатите	14
Заклучение	14

ВЪВЕДЕНИЕ

В настоящия документ са представени основните констатации и препоръки от междинната оценка на програмата „Основни права и гражданство“ за периода 2007—2013 г., както и изводите, направени въз основа на тях от Комисията.

ПРОГРАМАТА

Специалната програма „Основни права и гражданство“ (наричана по-долу програмата ОПГ) е създадена с Решение 2007/252/ЕО на Съвета от 19 април 2007 г. за периода 2007—2013 г. като част от общата програма „Основни права и правосъдие“.

Общи цели:

1. Програмата има следните общи цели:
 - а) насърчаване на развитието на европейско общество, основаващо се на зачитането на основните права, така както е предвидено в член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз, включително правата, произтичащи от гражданството на Съюза;
 - б) укрепване на гражданското общество и насърчаване на открит, прозрачен и редовен диалог с него по отношение на основните права;
 - в) борба срещу расизма, ксенофобията и антисемитизма и насърчаване на по-добро разбирателство между религиите и културите, както и по-голяма толерантност в рамките на Европейския съюз;
 - г) подпомагане на контактите, обмена на информация и изграждането на мрежи между съдебните и административните органи и юридическите професии, включително чрез подкрепа на обучението на магистрати, с цел по-добро взаимно разбирателство между тези органи и специалисти.
2. Общите цели на програмата допълват тези на Агенцията на Европейския съюз за основните права, създадена по силата на Регламент (ЕО) № 168/2007.
3. Общите цели на програмата допринасят за развитието и изпълнението на политиките на Общността при спазване на основните права.

Конкретни цели:

1. Програмата има следните конкретни цели:
 - а) утвърждаване на основните права в съответствие с член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз и запознаване на всички хора с техните права, включително правата, произтичащи от гражданство на Съюза, за насърчаване на гражданите на Съюза да участват активно в неговия демократичен живот;

- б) разглеждане, когато е необходимо, на зачитането на конкретни основни права в Европейския съюз и неговите държави-членки при прилагането на правото на Общността и получаване на становища по конкретни, свързани с основните права въпроси в този обхват;
- в) оказване на подкрепа на неправителствени организации и други органи на гражданското общество за укрепване на потенциала им за активно участие в утвърждаването на основните права, върховенството на закона и демокрацията;
- г) създаване на подходящи структури за насърчаване на диалог между религиите и културите на равнище на Европейския съюз.

ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ, ПОДКРЕПЯНИ ОТ ПРОГРАМАТА

С оглед постигането на общите и конкретните цели програмата подкрепя следните 4 вида дейности:

- а) конкретни дейности, предприети от Комисията, като разработки и изследвания, анкети и проучвания на общественото мнение, определяне на показатели и общи методологии, събиране, разработка и разпространение на статистически данни, семинари, конференции и срещи на експерти, организиране на обществени кампании и мероприятия; създаване и поддържане на интернет сайтове, подготовка и разпространение на информационни материали, подкрепа и ръководство на мрежи от национални експерти, дейности по анализ, мониторинг и оценка;
- б) конкретни транснационални проекти от интерес за Общността, представени от орган или друга организация на държава-членка, международна или неправителствена организация и включващи поне две държави-членки или поне една държава-членка и една друга страна, която може да бъде или присъединяваща се страна, или страна кандидатка, при условията, изложени в годишните работни програми;
- в) подкрепа за дейностите на неправителствени или други организации, преследващи цели от общоевропейски интерес, свързани с общите цели на програмата, при условията, изложени в годишните работни програми;
- г) безвъзмездни средства за оперативни разходи за съфинансиране на разходи, свързани с постоянната работна програма на Конференцията на европейските конституционни съдилища и Асоциацията на държавните съвети и върховните административни съдилища в Европейския съюз, в рамките на която се поддържат определени бази данни за събиране на национални съдебни решения от цяла Европа, свързани с прилагане на правото на Общността, доколкото разходите са направени при осъществяването на цел от общоевропейски интерес, чрез подпомагане на обмена на мнения и опит по въпроси, свързани със съдебната практика, организацията и работата на техните членове при изпълнение на техните

съдебни и/или консултативни функции по отношение на правото на Общността.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ОПГ

Програмата ОПГ включва 27-те държави-членки на ЕС. Макар по принцип програмата да позволява участието на трети страни като присъединяващите се страни, страните кандидатки и държавите от Западните Балкани, включени в процеса на стабилизиране и асоцииране, досега те не са се възползвали от възможността да се присъединят към нея.

Програмата се управлява изцяло централно от Европейската комисия и за периода 2007—2013 г. разполага с бюджетни средства в размер на 95,2 млн. EUR със следната разбивка по години в млн. EUR:

ОБЩ БЮДЖЕТ ЗА ПЕРИОДА 2007—2013 г.: 95,2 М€						
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10,60	12,00	14,20	13,80	13,80	15,30	15,50

По отношение на разпределението на бюджета средно 70 % от средствата ежегодно се заделят за безвъзмездни средства за дейности, 9 % — за безвъзмездни средства за оперативни разходи, а 21 % — за инициативи на Комисията.

БЮДЖЕТ ЗА ПЕРИОДА 2007—2010 г.

От 2007 г. насам Комисията е публикувала 3 покани за набиране на предложения за безвъзмездни средства за дейности и 4 покани за набиране на предложения за безвъзмездни средства за оперативни разходи и е финансирала 61 инициативи на Комисията чрез процедури за обществени поръчки.

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ДЕЙНОСТИ

В отговор на публикуваните от Комисията покани бяха изпратени голям брой предложения. За безвъзмездни средства за дейности Комисията е получила и оценила общо 415 предложения, представени от партньорства от средно 4,5 организации от поне две държави-членки на ЕС. От общия брой подадени предложения Комисията е финансирала 93 многостранни проекта със средства на стойност средно от 341 000 EUR на проект и със средна продължителност от 21 месеца.

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ

По силата на член 4, буква в) от решението за създаването на програмата Комисията е съфинансирала изпълнението на годишната работна програма на осем НПО или други структури, които работят за постигането на цел от общоевропейски интерес в съответствие с общите цели на програмата, а именно:

Европейската мрежа от омбудсмани по въпросите на децата

Fair Trials International

Йезуитска служба за бежанци (Европа)

Асоциация на европейските административни съдии

В правното основание на програмата са споменати две асоциации, които могат да получават безвъзмездни средства за оперативни разходи за съфинансиране на разходите, свързани с постоянната им работна програма:

1. Асоциацията на държавните съвети и върховните административни съдилища на Европейския съюз.

Целта на тази асоциация е да насърчава обмена на мнения и опит по въпроси, свързани с юриспруденцията, структурата и работата на нейните членове при изпълнение на техните съдебни и/или консултативни функции, особено по отношение на правото на Общността. Асоциацията е създала база данни, съдържаща главно решения, съвети и проучвания на нейните членове, които са от значение за целта на асоциацията, доклади и заключения от колоквиуми на асоциацията, както и друга полезна информация.

2. Конференция на европейските конституционни съдилища.

До момента (2011 г.) тази асоциация никога не е кандидатствала за безвъзмездни средства за оперативни разходи, предвидени в правното основание на програмата.

ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ОТ КОМИСИЯТА

В периода 2007—2010 г. Комисията е стартирала дейности по 61 собствени инициативи, финансирани от програмата чрез процедури за обществени поръчки. В

тези случаи, за разлика от безвъзмездните средства, дейността е изцяло финансирана от програмата и продуктът или резултатът принадлежат на Комисията.

Финансираните дейности обхващат широк кръг от теми, включително:

- Повишаване на осведомеността и информационни кампании за защитата на данните, правата на детето, расизма и ксенофобията
- Създаване и поддържане на уебсайтове: права на детето, консулска закрила
- Проучвания (12) и изследвания, включително:
 - Проучване за единна избирателна система за Европейския парламент; кандидатиране на повече от едно места; признаване на лишаването от права;
 - Сравнително проучване на законодателството и практиките на държавите-членки в областта на дипломатическата и консулската закрила;
 - Проучване относно начините, по които законодателството на държавите-членки и практиките им разглеждат въпроса за престъпления на бившите тоталитарни режими, по-специално какви методи и инструменти са използвани за тази цел от съответните държави-членки;
 - Проучване относно пречките от практическо естество, срещани от двойки от един и същи пол при придвижване в рамките на ЕС;
 - Проучване на националните законодателства по отношение на борбата с расизма и ксенофобията и т.н.
- 3 проучвания на Евробарометър (администраторите на лични данни и гражданите; осведомеността относно гражданството на ЕС; паметта за престъпленията, извършени от тоталитарните режими)
- Конференции, семинари, прояви и т.н.

МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

Междинната оценка бе извършена от Комисията с помощта на външен подизпълнител¹. Подизпълнителят предприе обстойно проучване сред всички преки бенефициери на финансирането за дейности и оперативни разходи и проведе интервюта с вътрешни и външни заинтересовани от програмата страни.

Общите цели на оценката бяха:

- а) да направи **преглед** на резултатите от първите три години на програмата;
- б) да направи **оценка** на качествените и количествените аспекти на изпълнението на програмата по отношение на **уместност, ефективност и ефикасност**;
- в) да излезе с **препоръки** и насоки относно това как може да се подобри изпълнението през оставащите години на програмата.

Оценката бе извършена през втората половина на 2010 г., основава се на данни от периода 2007—2010 г.² и съдържа изключително обстойно представяне на резултатите на програмата и подробни статистически данни за нейните бенефициери.

ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ ОТ ОЦЕНКАТА

УМЕСТНОСТ НА ПРОГРАМАТА ОПГ

Програмата ОПГ е особено уместна за потребностите, на които бе създадена да отговори. Програмата ОПГ е допринесла за разработването и засилването на действията на ЕС в областта на свободата, сигурността и правосъдието, като поспециално отговори на нуждата от защита на основните права и утвърждаване на гражданството на ЕС.

Целите на програмата отговарят на нуждите, проблемите и въпросите, с оглед на които са формулирани, което потвърждава солидността на програмата, както се посочва в проучването сред бенефициерите. Освен това залегналите в работната програма годишни приоритети позволяват на програмата да бъде адаптивна и в крак с променящите се нужди и насоченост на политиките на Комисията. Пример за това е включването на борбата срещу хомофобията, което се оказва успешно допълнение към приоритетите. Същевременно обаче, тъй като програмата ОПГ обхваща широк кръг от области на политиката, които са частично обхванати и от други програми на ЕС,

¹ Консорциум за оценка на европейските политики (ЕРЕС) под ръководството на GHK Consulting, www.ghkint.com

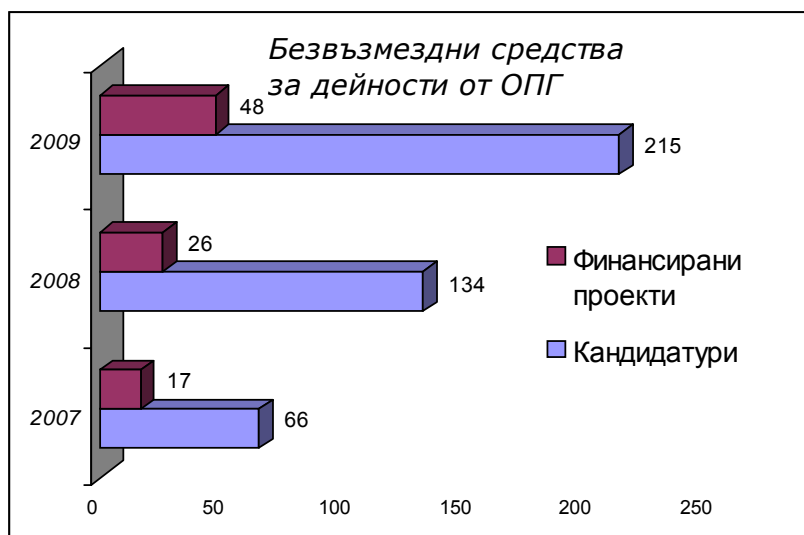
² Безвъзмездни средства за дейности: 18 проекта са стартирали през 2008 г. (приключили), 26 проекта са стартирали през 2009 г. (на междинен етап)

Безвъзмездни средства за оперативни разходи: 3 през 2008 г., 7 през 2009 г. и 5 през 2010 г.

Инициативи на Комисията в периода 2007—2009 г.: 47, а за 2010 г. са предвидени 12 такива инициативи.

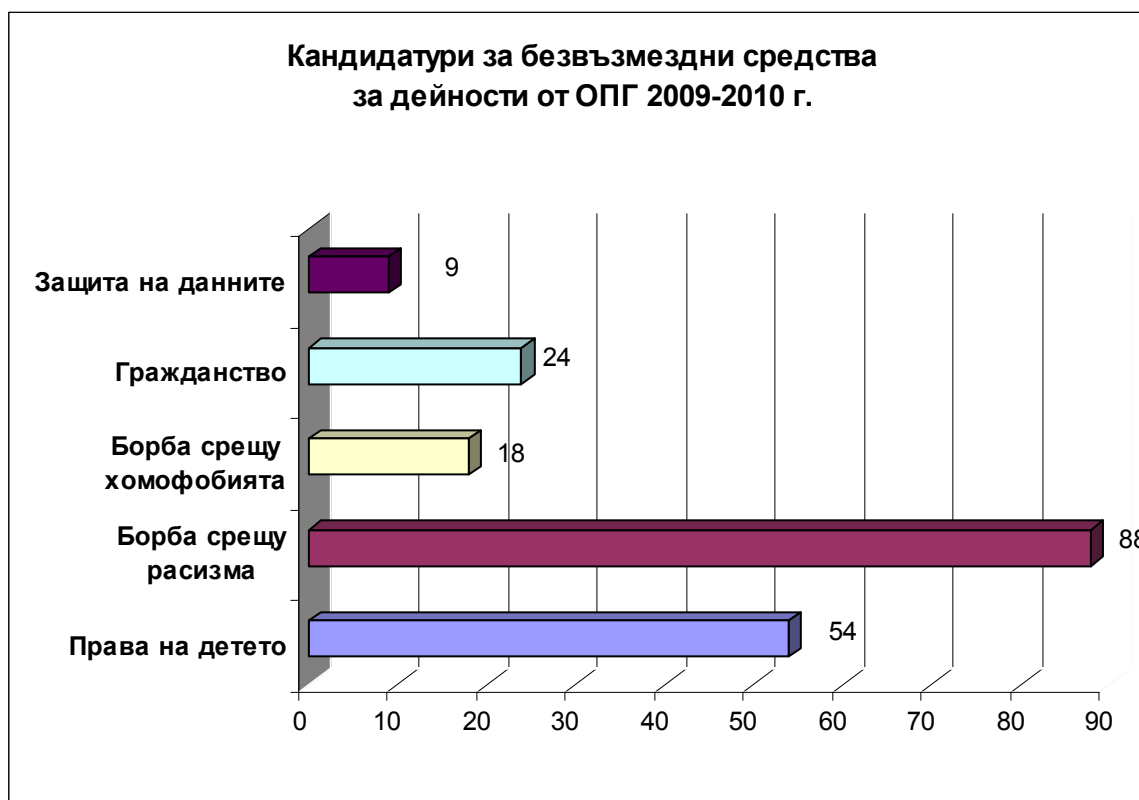
въздействието от осъществените дейности не е толкова съсредоточено върху конкретни области, колкото би могло да бъде.

Вследствие на това се забелязва постоянно увеличаване на броя на кандидатите и нарастваща конкуренция за ограничените безвъзмездни средства за дейности. Броят на подадените кандидатури се е увеличил над три пъти в рамките на три години като от 66 през 2007 г. е нараснал на 215 в периода 2009—2010 г. За разлика от това интересът към финансирането на оперативни разходи е ограничен като през 4-те години на публикуване на покани подадените кандидатури не надвишават 20.

По отношение на вътрешната свързаност на програмата изпълняваните дейности (финансирани проекти и конкретни дейности, стартирани от Комисията) се придържат в пълна степен към целите на програмата и съществува тясна връзка между изпълнените (или изпълняваните) по проектите дейности и годишните приоритети, залегнали в работните програми, а така също и с по-общите цели на програмата.

Същевременно обаче дейностите, финансирани по линия на различни действия (пряко предоставени безвъзмездни средства или инициативи на Комисията), са донякъде изолирани една от друга. Това отчасти се дължи на организационната схема на генералната дирекция, в която инициативите на Комисията са ръководени и изпълнявани от три различни отдела (занимаващи се с политиката по същество), а безвъзмездните средства за дейности и оперативни разходи се управляват от оперативен/финансов отдел. Допълнително несъответствие се създава от интереса към безвъзмездните средства за дейности в съответствие с приоритетни области и финансираните в тези области инициативи на Комисията. Докато при инициативите се забелязва равномерно разпределение между основните права, защитата на данни и гражданството, повече от 82 % от получените кандидатури за безвъзмездни средства са в областта на основните права (расизъм, права на детето и хомофобия), а гражданството с 12 % и защитата на данните с 5 % са много по-слабо представени.

Макар да е налице тясна връзка между приоритетите и финансираните проекти, може да се подобри използването на постиженията и резултатите от изпълняваните дейности с цел развитие на политиката. Не съществуват установени формални механизми, чрез които да се осигурява предаването на информация относно резултатите от безвъзмездните средства за дейности и оперативни разходи на отделите, занимаващи се по същество с конкретната политика, или на други заинтересовани страни, участващи в процеса на изработване на политики, а разпространението на информацията за резултатите се извършва по-скоро стихийно и неформално.

Няколко фактора също показват добавената стойност за ЕС на дейностите, финансирани от програмата ОПГ. По-специално, финансирането от ЕС се счита за основен движещ фактор за изпълняваните дейности, а европейското измерение на проектите по принцип способства за разпространението на резултатите. Освен това привличането на партньори от различни държави-членки носи предимства като повишена иновативност, обмен на добри практики и по-голямо въздействие. Разработените подходи и резултатите от много проекти могат да бъдат приложени с незначителни промени в други страни.

ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРОГРАМАТА ОПГ

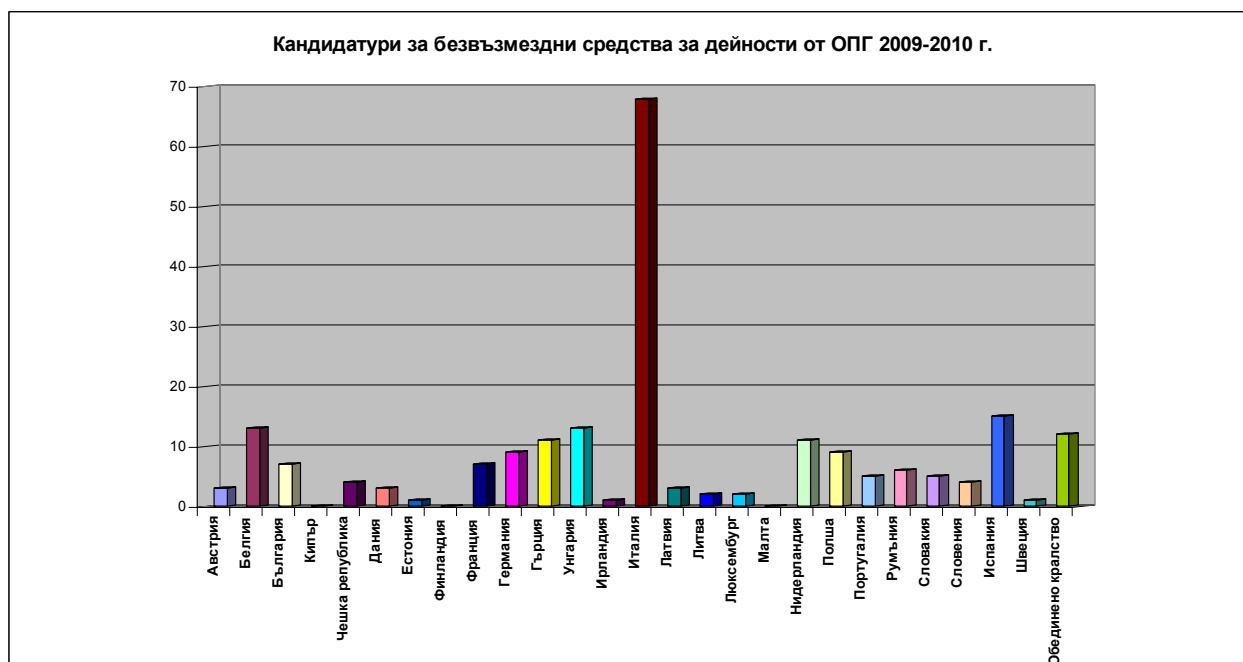
На етапа на междинната оценка всякакви категорични заключения дали програмата постига целите си биха били до известна степен преждевременни. Освен това поради структурата на програмата, нейните разнообразни приоритети и тематични области, палитрата от целеви групи и разнородността на заинтересованите лица, набелязването на смислени и приложими на практика показатели е сложно, а извличането на еднозначна информация донякъде невъзможно.

Все пак от направената оценка е видно, че финансираните от Комисията проекти и предприетите от нея инициативи попадат в обхвата на целите и приоритетите на програмата. При все това размерът на финансирането е фактор, който явно ограничава възможностите им да допринесат за постигането на целите на програмата, особено на европейско равнище. При горен праг от 1 000 000 EUR за 2-годишен проект със средно 4-ма партньори се получава максимален размер на финансирането от малко над 125 000 EUR на година на партньор, което обикновено не позволява на проектите да постигнат повече от широкообхватни партньорства и да демонстрират истинско европейско измерение и добавена стойност.

Като цяло бенефициерите не посочват сериозни проблеми, които да считат за пречки пред постигането на напредък в изпълнението на дейностите. Нивото на финансиране от максимум 80 % се счита за адекватно, а общите условия като изискванията за продължителност и партньорства се смятат за подходящи за безвъзмездните средства за дейности. При безвъзмездните средства за оперативни разходи някои бенефициери предлагат предоставянето на по-дългосрочно финансиране, което обхваща по-дълъг от сегашния едногодишен период, за да се постигне по-сериозно въздействие.

Поради естеството си, критериите за подбор на проекти за финансиране спомагат за насърчаването на сътрудничеството между участващите държави. Освен това вниманието, отделяно на създаването на балансиран партньорства и еднаквото разпределение на задачите и участие в проекта, придружено от равномерно разпределение на финансирането, води до разумно съвместно управление на проектите и благоприятни условия за създаването и обмена на най-добри практики.

Наред с тези положителни страни е налице и фактът, че проектите са довели не само до задълбочаването на сътрудничеството между установени партньори, но и до създаването на нови партньорства. Освен това неравномерното участие на някои страни (италианските кандидатури съставляват повече от една трета от общия брой кандидатури, получени за поканата от 2009—2010 г. за безвъзмездни средства за оперативни разходи), а в някои случаи и пълното им отсъствие, следва да се възприема като слабост, която трябва да се отстрани.

ЕФИКАСНОСТ НА ПРОГРАМАТА ОПГ

Делът на финансиране от Комисията, заделен за безвъзмездни средства за дейности, се доближава до предвидените във финансовия регламент ограничения. При безвъзмездните средства за оперативни разходи делът е значително по-малък, не на последно място поради ограничението за финансиране в размер от 300 000 EUR на организация. Поради факта, че голяма част от бенефициерите са НПО, те се сблъскват с все по-големи трудности при намирането на съфинансиране от други източници, което се дължи на влиянието, оказвано от финансовата криза върху наличието на национално финансиране за този вид дейности и организации.

В отговорите си на проучването бенефициерите посочват, че общият капацитет за управление на Комисията е на подходящо ниво, включително по отношение на предоставянето на насоки и изискванията за отчетност. Същевременно обаче, поради бързо растящата популярност и успеха на програмата (броят на кандидатурите се е увеличил повече от три пъти в периода 2007—2010 г.), натовареността на човешките ресурси на Комисията нараства значително и следенето на някои важни аспекти, като осъществяването на строг мониторинг на проектите през цялата им продължителност, става все по-трудно. Вследствие на това потенциалът за влиянието на дейностите на програмата ОПГ върху вземането на решения, както и разпространението на информацията и използването на резултатите за укрепването на политиката, не се оползотворява в оптимална степен.

Ефикасността на процедурите за подбор претърпя значителни промени, като преминаването от хартия към кандидатстване онлайн чрез инструмента Primos при подаването на предложенията, значително опрости първоначалните етапи на процеса. Въпреки това бенефициерите считат, че някои аспекти представляват сериозни пречки, особено множеството документи, изисквани при подаването на предложенията, и дългата процедура на оценяване. Наред с това като допълнителна пречка от вътрешно естество пред скъсяването на периода между подаване на предложенията и присъждане на безвъзмездните средства се посочва задължението резултатите от подбора да бъдат консултирани с комитет от комитологията.

Бенефициерите посочват като пречки пред ефикасното изпълнение на проектите комплексните финансови условия, които трябва да бъдат спазвани при последното поколение безвъзмездни средства с множество бенефициери, и задълженията, свързани с усложненото финансово отчитане. Някои заинтересовани страни считат за пречки както изискванията за осигуряване на съфинансиране от бенефициерите, така и изискването за партньорства и европейско измерение. От естеството на финансираните дейности е видно, че бюджетите за безвъзмездни средства за дейности и оперативни разходи са били насочени в по-голямата си част към разходи за персонал, разходи, свързани с конференции и семинари, публикации и разпространение, както и към други преки разходи. Тези разходи са директно инвестирани в изпълнението на дейностите, предназначени за целевите групи. 88 % от общия размер на разходите при безвъзмездни средства за дейности и 86 % от разходите при безвъзмездни средства за оперативни разходи са били направени в тези категории. При безвъзмездните средства за дейности е характерно отделянето на повече ресурси за разпространението на информацията, а така също и за конференции и семинари, докато при безвъзмездните средства за оперативни разходи сравнително по-високи са разходите за персонал.

УСТОЙЧИВОСТ НА ПРОГРАМАТА ОПГ

За изпълнението на дейностите и за постигането на въздействие на място бенефициерите на безвъзмездни средства за дейности и за оперативни разходи разчитат на финансирането от Комисията. Постигането на целите в цялост, особено в дългосрочен план, зависи също от наличието на допълнително финансиране. В някои случаи това се осъществява като едни и същи организации получават финансиране от програмата ОПГ посредством няколко успешни поредни кандидатури, но това не се отнася до мнозинството от организациите.

Много бенефициери се опитват да получат допълнително финансиране за дейностите си, но само някои успяват, вследствие на което съфинансирането се осигурява предимно от собствените им средства.

При все това фактите сочат, че някои от приключените дейности вероятно ще имат устойчиво въздействие, дори без привличането на допълнително финансиране, благодарение на значимостта им, която прекрочва границите на проекта. Това се отнася до някои от резултатите като ръководства, наръчници и най-добри практики, използвани след края на проектите. Като допълнително доказателство за устойчивостта на постиженията на проектите могат да послужат продължителността и стабилността на партньорствата, установени за използването на безвъзмездните средства. В много случаи тези партньорства допълнително са се задълбочили или са прераснали в по-стабилни структури посредством създаването на неформални или формални мрежи и вероятно ще продължат съвместното изпълнение на дейности.

Вероятно дейностите ще продължат да бъдат осъществявани в различен формат, макар не непременно със същия мащаб. Потребностите на целевите групи се променят и може да са подходящи други подходи, а не продължаването на същия вид дейности.

ПРЕПОРЪКИ

В отговор на установените в хода на оценката на програмата проблеми Комисията планира да изпълни следните мерки с цел да засили въздействието на програмата и да подобри нейното изпълнение.

ПО-ПРЕЦИЗНО НАСОЧВАНЕ КЪМ ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС

Макар всички бенефициери, чието мнение бе потърсено, да подчертават уместността на програмата, въздействието ѝ е било ограничено отчасти поради неясните приоритети на финансирането. Ето защо за утвърждаване на уместността на програмата е необходимо стесняване на нейния обхват, което може да допринесе за увеличаването на нейното въздействие. В това отношение броят на годишните приоритети може да бъде оптимизиран и значително намален.

Следва също така да се обмисли възможността, особено във връзка със следващото поколение от програми, за по-прецизна насоченост на предоставяното от програмата финансиране с цел засилване на компонентите, свързани с политиките за основните права, включително защитата на данни и гражданството на ЕС. Наред с подходящата подкрепа за разработването на инициативи на Комисията, това би увеличило ефекта на разработваните политики и би спомогнало за избягването на дублиране с действащи

програми на други генерални дирекции, които разполагат със значително по-големи бюджети за този вид пряко финансиране.

НАСОЧВАНЕ НА УСИЛИЯТА КЪМ ПРОЕКТИ СЪС СИЛНО ЕВРОПЕЙСКО ИЗМЕРЕНИЕ

През първите години на финансиране от програмата ОПГ бяха насърчавани, при това със значителен успех, многостранните партньорства и привличането на множество участници, в някои случаи държави-членки. Този подход обаче създава неудобството, че ограниченото финансиране се разпределя сред множество бенефициери, което води до намаляване на въздействието, което може да се постигне чрез финансираните дейности.

Ето защо с цел увеличаване на ефективността на програмата сегашното ограничено финансиране следва да се насочи към проекти със силно европейско измерение. По-мощните проекти с по-голямо финансиране биха увеличили видимостта на програмата и биха способствали за това проектите да постигнат по-обхватно въздействие, което не се ограничава на местно или регионално ниво, тъй като са с по-широк обхват и са по-добре изработени, носят по-голяма добавена стойност на равнище ЕС и съответна по-голяма устойчивост.

С тази цел Комисията ще обърне допълнително внимание на въпроса дали безвъзмездните средства за оперативни разходи въздействат в достатъчна степен за постигането на целите на програмата и този вид финансиране да бъде запазен, като се имат предвид постоянно намаляващият интерес на кандидатите и ограничената видимост, осигурявана от този вид финансиране за програмата ОПГ и нейните цели.

ПОСТИГАНЕ НА РАВНОМЕРНО УЧАСТИЕ В ПРОГРАМАТА ОПГ

В програма ОПГ продължава да се наблюдава преобладаващо участие на бенефициери от определени държави-членки и недостатъчно присъствие на бенефициери, преки и непреки, от 12-те най-нови държави-членки.

В отговор на този проблем Комисията ще положи усилия за информационни кампании, насочени към организации от тези държави-членки, и ще засили контактите си със съответните национални и регионални органи, които биха могли да способстват за увеличаване на ефекта от тези кампании, като така се преодолеят ограниченията, налагани от наличното за такива дейности финансиране.

ПО-ЕФИКАСНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ОПГ

Поради растящия успех на програмата и увеличаващия се брой на кандидатурите за финансиране и на финансираните проекти са необходими допълнителни усилия за оптимизиране на процесите за управление на проектите в различните етапи от техния цикъл.

С неотдавнашното въвеждане на електронната система за кандидатстване (PRIAMOS) и използването на електронен формат за първоначалното подаване на предложенията се демонстрира как може да се облекчат в значителна степен усилията на кандидатите и на Комисията в процеса на кандидатстване. Още много други потенциални ползи могат

да се извлекат от системата и Комисията ще предприеме допълнителни стъпки за подобряването на използваемостта, ефикасността и скоростта на системата, а така също за превръщането ѝ в интегриран инструмент, който служи на кандидатите/бенефициерите и Комисията при ефикасното управление на проектите на всички етапи от техния цикъл.

Трябва да се обърне внимание и на въпроса за системното забавяне, дължащо се на задължението резултатите от подбора да бъдат консултирани с комитета на програмата ОПГ, и на това дали административната тежест на тази процедура е оправдана предвид ограничения размер на въпросните средства.

С цел по-нататъшното подобряване на ефикасността на програмата ще бъдат положени усилия за укрепването на капацитета на Комисията да оказва подкрепа на бенефициерите и да извършва мониторинг на всички етапи от изпълнението на дейностите. Така ще се допринесе за по-доброто изпълнение на дейностите и за по-доброто разбиране и следване на приоритетите в политиката и най-добрите практики.

ПО-ДОБРО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

В оценката се констатира, че може да бъде извършвано по-целенасочено разпространение на информацията за постиженията и резултатите от проектите, които да бъдат използвани в по-голяма степен при разработването на политики.

С тази цел Комисията ще възприеме подход, ориентиран в по-голяма степен към постигането на резултати, както при подбора, така и при управлението на проектите. Наред с по-прецизното насочване към приоритетите така ще се осигури по-силна връзка между провежданите пряко от Комисията инициативи в областта на политиката и проектите, което от своя страна ще доведе до благоприятни условия за полезни взаимодействия между тези два механизма за финансиране по програмата.

Освен този основан на резултати подход, може да бъдат предвидени и други мерки за изтъкването на резултатите от програмата, като например по-обстойно и динамично онлайн разпространение, а така също и специфични прояви, посветени на конкретни успешни проекти, използвани като възможност за допълнителното демонстриране на добавената стойност на програмата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В междинната оценка се потвърждава значението на програмата „Основни права и гражданство“ за утвърждаването на основните права, за стимулирането на диалог и за борбата с расизма и ксенофобията.

Нарастващият интерес към финансирането от програмата и увеличаващата се видимост на проектите по нея, а така също наскорошното присъединяване към преките бенефициери на известни и уважавани международни организации, са ясно потвърждение за уместността и добавената стойност на програмата. Фактът, че при последните кръгове на подбор интересът към финансирането е 5 пъти по-голям от наличните средства, е ясен знак за потенциала на програмата за развитие и разширяване в бъдеще.

Макар в оценката да се посочват и някои предизвикателства за изпълнението на програмата ОПГ и редица подобрения, които могат да бъдат направени, не се отричат ценността на програмата, уместността ѝ във връзка със сегашните приоритети на европейските политики и във връзка с потребностите на избраните от нея целеви групи и заинтересовани лица, а така също и нейната добавена стойност.

Ето защо с цел допълнителното увеличаване на въздействието на програмата и нейната ефективност Комисията ще пристъпи към по-прецизното насочване на програмата, ще осигури по-голямо съответствие между ориентираните към резултати проекти и промените в политиката, ще увеличи видимостта на програмата в страните от ЕС-12, ще рационализира управленските процеси на програмата и ще положи усилия за разпространението на информацията за нейните постижения.